

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra společenských věd

**„Objasnění výhod demokratického způsobu řízení státu
pro každodenní život občanů“**

Autor: Fremrová Eliška, Neuman Jiří, Tejkalová Michaela, Vaňková Tereza

Datum zpracování: 10 - 21. 12. 2020

Obsah

1	Evokace	4
1.1	Symboly.....	4
1.2	Křížovka	4
2	Uvědomění	4
2.1	Příběhy.....	4
2.2	Doplnění dalších získaných znalostí ke stejným obrázkům (symbolům).....	4
3	Reflexe	5
3.1	Plakáty	5
4	Používaný materiál	6
4.1	Symboly - obrázky.....	6
4.1.1	Literatura od Bohumila Hrabala.....	6
4.1.2	LGBT vlajka + motiv	6
4.1.3	Kresba Karla Kryla.....	7
4.1.4	Volební urna	7
4.1.5	Exotické ovoce	8
4.1.6	Toaletní papír	8
4.1.7	Klíče	9
4.1.8	Veřejný status	9
4.1.9	Symboly náboženského vyznání	10
4.1.10	Nákupní centra	10
4.1.11	Svobodné vysílání + poslech rádia a jiných médií.....	11
4.1.12	Cestování.....	11
4.1.13	Václav Havel.....	12
4.1.14	Občanské fórum	12
4.1.15	Marta Kubišová	13
4.2	Symboly – naše myšlenky - text.....	14
4.2.1	Literatura od Bohumila Hrabala.....	14
4.2.2	LGBT vlajka + motiv	14
4.2.3	Kresba Karla Kryla.....	14
4.2.4	Volební urna	14
4.2.5	Exotické ovoce	14
4.2.6	Toaletní papír	15
4.2.7	Klíče	15
4.2.8	Veřejný status	15
4.2.9	Symboly náboženského vyznání	15

4.2.10	Nákupní centra	15
4.2.11	Svobodné vysílání + poslech rádia a jiných médií	15
4.2.12	Cestování	16
4.2.13	Václav Havel	16
4.2.14	Občanské fórum	16
4.2.15	Marta Kubišová	16
4.3	Křížovka – domácí úkol	17
4.3.1	Křížovka	17
4.3.2	Vyřešení křížovky	17
4.4	Příběhy	18
4.4.1	Příběh ze současnosti:	18
4.4.2	Příběh z doby před rokem 1989:	18
4.4.3	Nalezení znaků demokracie X nedemokracie z příběhů	19
4.5	Plakáty	20
4.5.1	Svoboda	20
4.5.2	Média	20
4.5.3	Obchody a služby	20
4.5.4	Zemědělství a podniky	20
5	Zdroje	21

1 EVOKACE

1.1 Symboly

- rozmístění obrázků po třídě, které určitým způsobem poukazují na demokracii
 - fotka banánů, klíčů, osobností, ovoce...
- úkolem u žáků bude sepsat své myšlenky, které v nich budou obrázky evokovat, dopředu jim však neřekneme, že obrázky souvisí s pojmem demokracie
 - na téma demokracie by měli postupně přijít sami
- poté jejich názory a práce vybereme
- na konci, aniž bychom komentovali jejich práci, pustíme videa (dle časové dostupnosti)
 - „Volbami to nekončí“ - <https://www.youtube.com/watch?v=mJnTJL69zZc>
 - „Co jí drží pohromadě“ - <https://www.youtube.com/watch?v=gjN62TVBB5A>
 - „Pozor na střet zájmů“ - <https://www.youtube.com/watch?v=0QRPCdiVtvU>
 - „Média“ - <https://www.youtube.com/watch?v=BxG-WWJI6Mo>

1.2 Křížovka

- za domácí úkol můžeme zadat křížovku, která se také odvíjí od demokracie a svobody
- vyplnění s pomocí internetu

2 UVĚDOMĚNÍ

2.1 Příběhy

- shrneme minulou hodinu, zkontrolujeme křížovku a zkusíme od žáků zjistit na jaké téma si myslí, že úkoly byly
- hodinu pokračujeme přečtením dvou příběhů
 - první příběh dívky před rokem 89
 - druhý příběh dívky po roce 89
- žáci by v příbězích měli najít znaky demokracie a porovnat rozdíly obou životů

2.2 Doplnění dalších získaných znalostí ke stejným obrázkům (symbolům)

- cílem by mělo být rozšíření svých prvotních myšlenek a názorů
 - žáci by měli psát jinou barvou, aby byl vidět nějaký myšlenkový pochod
- zkusit doplnit výhody každodennosti demokracie – nyní úkol už lépe vysvětlit a snažit se žáka tzv. „popostrčit“ a vybudit k myšlenkové kreativě

3 REFLEXE

3.1 Plakáty

- nyní již žáci mají povědomí, jak je výhodné a skvělé, že žijí v demokratickém státě
- aby si tuto důležitost neustále připomínali, tak si vytvoří nástěnné plakáty
- žáky rozdělíme do X skupin (podle jejich množství) – skupiny po 4
- my pracujeme s imaginárním počtem 20 žáků
 - 4 skupiny po 5
 - témata:
 - Svoboda
 - Média
 - Obchody a služby
 - Zemědělství a podniky
- rozdělení probíhá tak, že ústřižky budou náhodně rozmístěné po třídě a každý žák si najde jeden z nich a přiřadí se k nadřazenému pojmu
 - poté nalepí tyto ústřižky na velký papír
- k informacím z ústřižků mohou přidat i své názory, které souvisí s jejich tématem
 - názory, ale třeba i obrázky, které budou mít k dispozici z první části (symboly)
- žáci se po dokončení prohodí a každá skupina se seznámí se všemi tématy
- cílem tohoto je vytvoření plakátů → poukázání na každodennost demokracie a ozdobení třídy velice důležitým tématem
- výhodou je, že témat se dá vymyslet několik – proto je jedno kolik máme žáků

4 POUŽÍVANÝ MATERIÁL

4.1 Symboly - obrázky

4.1.1 Literatura od Bohumila Hrabala

zdroj: <http://literarnisvet.cz/dnes-je-tomu-sto-let-co-se-narodil-bohumil-hrabal/>

4.1.2 LGBT vlajka + motiv

zdroj: <https://almaresort.com/en/blog/show/mexico-surpasses-the-usa-in-lgbt-rights>

4.1.3 Kresba Karla Kryla

zdroj: <https://vendyatelier.cz/image/karel-kryl-0>

4.1.4 Volební urna

zdroj: <https://zpravy.aktualne.cz/volby-volebni-urna/r-c2d9e69e046811e8aabeac1f6b220ee8/r-e6abac0a30fb11e89efbac1f6b220ee8/>

4.1.5 Exotické ovoce

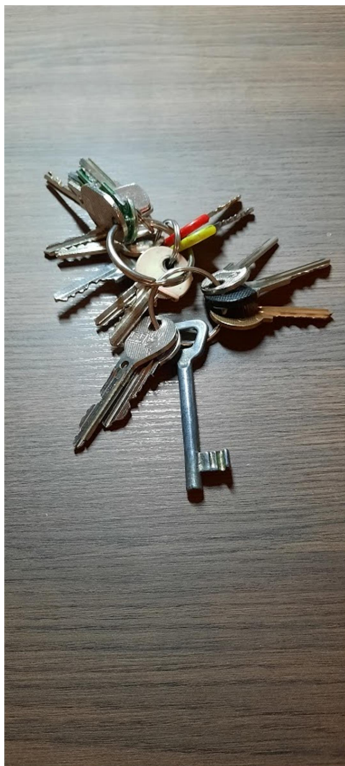
zdroj: vlastní foto

4.1.6 Toaletní papír

zdroj: vlastní foto

4.1.7 Klíče

zdroj: vlastní foto

4.1.8 Veřejný status

zdroj: vlastní foto

4.1.9 Symboly náboženského vyznání

zdroj: <https://www.amo.cz/cs/prazsky-studentsky-summit/svoboda-nabozenskeho-vyznani/>

4.1.10 Nákupní centra

zdroj: https://fm.denik.cz/zpravy_region/obchody-zazily-predvanocni-napor20081214.html

4.1.11 Svobodné vysílání + poslech rádia a jiných médií

zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Svobodn%C3%A1_Evropa#/media/Soubor:RFE_RL_Logo_Prague.jpg

4.1.12 Cestování

zdroj: <https://seznamte.se/a/low-cost-cestovani/>

4.1.13 Václav Havel

zdroj: <http://marketing.cz/vaclav-havel-jako-znacka>

4.1.14 Občanské fórum

zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dansk%C3%A9_f%C3%B3rum#/media/Soubor:OF_logo.png

4.1.15 Marta Kubišová

zdroj: <https://www.youtube.com/watch?v=npMZ7UxwVgU>

4.2 Symboly – naše myšlenky - text

4.2.1 Literatura od Bohumila Hrabala

- symbol svobody psaní i četby
- není zakázána jakákoli literatura –
 - mohou publikovat všichni a jejich knihy mohou všichni číst
- svoboda slova!

4.2.2 LGBT vlajka + motiv

- nejsou stíhaní lidé za svoji homosexualitu
- tolerance mezi pohlavími a jejich orientací
- lidé se za svou orientaci nemusí stydět, nebo dokonce se bát dát ji na veřejnosti najevo
- registrované partnerství

4.2.3 Kresba Karla Kryla

- několik symbolů
- samotné umění není nijak cenzurováno –
 - lze publikovat cokoli, co umělce napadne
- umění jako takové – divadlo, zpěv, kresby... - svoboda bez cenzury
- samotný K. Kryl – jeho písně dřív zakázány
- lidé si nejenom jeho písně nemohli zakoupit (nebylo kde), ale byl strach si jeho písně i poslechnout, když už se tedy někdo dostal k nějakému záznamu
- svoboda v poslechu hudby – hudba, básně... = bez cenzury

4.2.4 Volební urna

- je na výběr několik politických stran
- možnost vlastní volby = svoboda ve výběru strany, tedy i politických názorů!
- dříve sice volby byly také, ale možností byla pouze komunistická strana
- volby jsou svobodné
 - dříve také, ale lidé byli sledováni → nesvoboda

4.2.5 Exotické ovoce

- dovoz zboží ze zahraničí
- dostatek exotického zboží celkově -
 - žádné fronty a objednávání
 - možnost výběru
- dříve fronty na banány, ale nejenom na ně (viz dále)

4.2.6 Toaletní papír

- nedostatek zboží v dnešní době nehrozí
- „absurdní“ (dnes) zboží, jako toaletní papír = dříve si každý musel vystát dlouhou frontu
- celkový nedostatek zboží =
 - nejčastěji přitom šlo o potraviny, elektroniku, textil či nábytek
 - chybělo maso, ovoce, dámské vložky i toaletní papír

4.2.7 Klíče

- spíše symbol na poukázání neomezeného množství dveří, které se po zrušení totality lidem otevřely
 - z toho vyplývá, že neomezeno dveří máme v současné době otevřených
- je to ale i symbol Sametové revoluce

4.2.8 Veřejný status

- svoboda slova
- nikdo není stíhán za své názory v politice
- slova lze sdílet a pronášet veřejně a beze strachu

4.2.9 Symboly náboženského vyznání

- dříve náboženství tabu
- komunisté byli proti jakékoli církvi
- v dnešní době svobodný výběr
 - lidé se nemusejí bát dát najevo, že jsou nějakého náboženského vyznání
 - nehrozí jim za to žádný postih

4.2.10 Nákupní centra

- spíše symbol neomezenosti nákupů
 - dříve zboží objednávalo dopředu + bony a přídělky
- velký výběr obchodů
 - dříve jednoty – zboží na objednání

4.2.11 Svobodné vysílání + poslech rádia a jiných médií

- poslech a vysílání rádiových stanic, televizních programů
 - nejsou cenzurovány a kontrolovány státem
- s tím souvisí i výběr, co chce člověk poslouchat, číst, nebo na co se dívat
- média nejsou v moci státu → objektivnost?

4.2.12 Cestování

- otevření hranic = nástup demokracie
- lidé mohou svobodně cestovat, kam se jim zachce
- se svobodným cestováním souvisí i svobodné přestěhování se
- dříve se stály fronty na zájezdy do zahraničí – pořádané a kontrolované státem

4.2.13 Václav Havel

- sám je samozřejmě symbolem Sametové revoluce
- obecně symbol toho, že lidé nemají mít strach se do politiky začlenit
 - svůj nesouhlas projevit i samotným vstupem do politiky
- dříve člověk z lidu – později prezident
 - nebát se prosadit
- snažit se nesmířit se s rozhodováním a jednáním současných politiků, ale ukázat a zkusit prosadit i vlastní názor
 - nebát se jít proti silné moci → většině

4.2.14 Občanské fórum

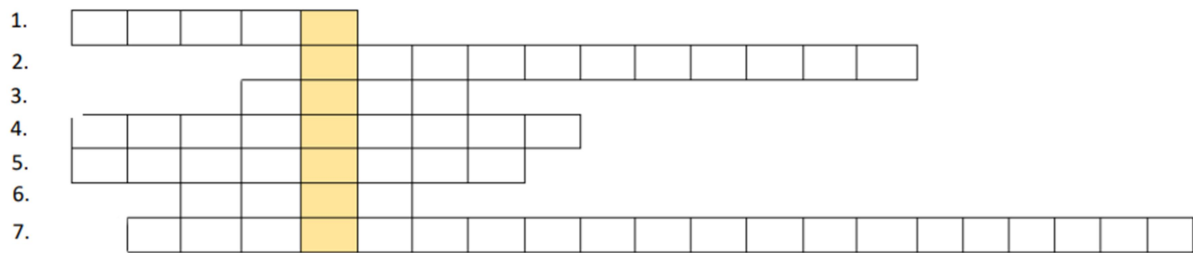
- sdružení lidí stejného názoru
- pořádání společných sezení
- dříve zakazování spolků
 - dnes svoboda jakéhokoli shromažďování
 - účel = politické kroky a záměry
- nebát se společně začlenit do politiky, i přes to, že se v ní ze začátku neorientujeme
- možnost založení různorodých spolků

4.2.15 Marta Kubišová

- „I mladí mají svůj hlas.“
 - nebát se říci své názory
- moci předstoupit a začít mluvit o něčem protivládním
 - nejsme za to trestaní a pronásledovaní
- souvisí to opět i s uměním → nemusíme se bát cenzury

4.3 Křížovka – domácí úkol

4.3.1 Křížovka

1. Latinsky lid
2. Kdo byl poslední československý a první český prezident? (Celé jméno) (jméno + příjmení)
3. V jakém roce se budou konat následující prezidentské volby v České republice?
4. Charakteristika voleb je: rovné, tajné, přímé a?
5. V jakém měsíci se konala sametová revoluce?
6. Zkratka nedemokratické země, jejímž představitel je Kim Čong Un?
7. Kdo je autorem citátu: „Demokracie má své chyby, protože občané mají své chyby. Jaký pán, takový krám.“

4.3.2 Vyřešení křížovky

1. Démos
2. Václav Havel
3. 2023
4. Všeobecné
5. Listopad
6. KLDR
7. Tomáš Garrigue Masaryk

4.4 Příběhy

4.4.1 Příběh ze současnosti:

Co jsem se probudila, hned jsem vzala telefon do ruky a projíždím sociální sítě. Občas si říkám, že lidé jsou opravdu hloupí a píšu hned několik komentářů, kde napíšu své názory na danou věc. Po 20 minutách vstanu a jdu si dát snídani. Jsem milovníkem exotického ovoce, tudíž moje snídaně obsahuje hlavně banány, pomeranče a kiwi. Dnes mám sraz s kamarádkou, se kterou jsme si hodně blízké. Blízké jsme si hlavně kvůli našim stejným politickým názorům, které vždycky rády dlouho probíráme. Dnes jsme se ale rozhodly k úplně bláznivé věci. Za týden vyrážíme na dovolenou po Evropě. Chceme navštívit hlavní města všech států. Naštěstí máme prázdniny, takže nemusíme řešit školu. Máme pouze týden, takže jdeme hned nakupovat vše potřebné. Máme štěstí! Všude jsou slevy a můžeme si toho koupit mnohem více. Rozhodli jsme se, že na tento výlet si půjčíme auto. Bude to mnohem levnější. Po nákupech jedu tramvají domů a zrovna jsem svědkem situace, kdy většina lidí začne v tramvaji tancovat. Tomuto stylu se říká flashmob. Tato situace mě opravdu pobavila, je vidět jak jsou lidé šťastní a užívají si svobody a života. Přijdu domů a pustím si televizi, abych viděla, co se celý den dělo. Někdy nemůžu uvěřit tomu, jak lidé dokážou být zlí. No jo ve zprávách nám ukáží úplně vše, i to co bychom vlastně ani vědět nepotřebovali. Byl to náročný den, musím se připravit na dovolenou a zařídit spoustu věcí. Ale už jdu dnes spát.

4.4.2 Příběh z doby před rokem 1989:

Probudím se a jdu z poza knihovny vytáhnout svou oblíbenou knihu od Kundery. Přečtu pár stránek a dám ji zpátky. Bojím se ji brát ven. Co kdyby mě chytla policie. Namažu si chleba se sádlem a udělám si čaj. Dnes mám sraz se svou kamarádkou. Máme stejné politické názory, jenže je nemůžeme nikde moc probírat. Nikdy nemůžeme vědět, kdo nás slyší. Povídáme si o životě, o škole a sníme o tom, jak bychom se někdy chtěly podívat k moři. Najednou si vzpomenu, že nemám doma nic k jídlu. Musím jít něco koupit. Před obchodem je opět šílená fronta. Chtěla jsem si koupit hovězí na svíčkovou, ale opět zase není. Budu asi zase muset udělat jen krupicovou kaši. Jdu domů a projíždí kolem mě STB, zastaví se mi dech. Potom co zmizí za rohem, opět v klidu jdu. Od kamarádky jsem dnes dostala desku Karla Kryla. Těším se, až si ji pustím. U večere si desku pustím, ale musím opravdu potichu,

aby to nikdo neslyšel. Přemýšlím, že opět vyndám knížku a přečtu si pár stránek. Dnes už asi ale půjdu spát.

4.4.3 Nalezení znaků demokracie X nedemokracie z příběhů

- možnost veřejného projevu
- dostupnost i exotických a zahraničních potravin
- možnost vyjádření svých politických názorů
- možnost cestování
- nakupování libovolného množství potravin
- rozvinutí soukromých služeb (podniků)
- veřejná sebejistota možností – nepostihnutelnost
- objektivnost médií – možnost sledování i soukromých stanic
- informovanost i o zahraničních událostech

- strach ze čtení zakázaných knih
- strach z vyjádření názorů na veřejnosti
- malý výběr nabídky potravin → nerozmanitost
- strach projevení politických názorů
- nemožnost vycestovat za hranice
- obavy z STB kontrol
- strasti k projevení k uměleckým dílům (literatura, hudba, malby, divadelní představení...)

4.5 Plakáty

4.5.1 Svoboda

- můžeme volně cestovat za hranice
- můžeme volit
- můžeme vyjádřit svůj názor
- můžeme jednat podle své vůle, ale musíme za to nést zodpovědnost
- můžeme pracovat, kde chceme

4.5.2 Média

- byla zrušena cenzura
- rozhlasová stanice Svobodná Evropa
- deník Svobodné slovo
- byla privatizována (zahraniční vlastníci)
- vznik nových stanic (po roce 1989 více než 50)

4.5.3 Obchody a služby

- zrušeny řetězce tuzex
- vznik velkých nákupních středisek
- prodloužena otevírací doba
- dříve jednotné ceny ve všech obchodech, nyní různorodé ceny
- přístup k nedostatkovému zboží (exotické ovoce – banány, pomeranče, ...)

4.5.4 Zemědělství a podniky

- dříve bylo 100% využití zemědělské půdy
- bylo zakázáno stavět (domy, podniky, ...) na zemědělské půdě
- dříve bylo více zemědělských plodin (brambory, obilí, ...), dnes převládá jedna (řepka)
- zrušeny státní podniky (sukno, ...), nyní ve vlastnictví jednotlivců
- dříve byla země soběstačná, a ještě do toho dokázala vyvážet

5 ZDROJE

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. <https://www.msmt.cz/> (17. 12. 2020)

Milion chvilek: Demokracie 1: Volbami to nekončí. <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=mJnTJL69zZc> (17. 12. 2020)

Milion chvilek: Demokracie 2: Co ji drží pohromadě. <https://www.youtube.com/watch?v=qjN62TVBB5A> (17. 12. 2020)

Milion chvilek: Demokracie 3: Pozor na střet zájmů. <https://www.youtube.com/watch?v=0QRPCdiVtvU> (17. 12. 2020)

Milion chvilek: Demokracie 4: Média. <https://www.youtube.com/watch?v=BxG-WWJI6Mo> (17. 12. 2020)